■ روزنامه فرهنگی - اجتماعی صبح ایران
■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران
■ مدیر مسئول: یوسف قوچانی غروی

جام جم

سه‌شنبه ۱۲ خرداد ۱۴۰۵ | ۱۶ ذی‌الحجه ۱۴۴۷
۱۲ صفحه روزنامه
سال بیست‌وهفتم | شماره ۷۳۳۵
Tuesday | 2 June | 2026

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱
■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۴ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
شاپا: ISSN1735-3637

■ پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

پشت دیوار ازدواج

طلوع تنهایی؛ وقتی آمار مجردان در ایران همچنان افزایش می‌یابد

ایران در آستانه یک تحول جمعیتی بی‌سابقه قرار گرفته است. هشدار مسئولان درباره «انفجار سالمندی» و «بحران جمعیت» در حالی اعلام می‌شود که هزاران جوان ایرانی، مجردی دائمی را به تشکیل خانواده ترجیح می‌دهند.

۷ برابر شدن تجرد قطعی

آمارهای رسمی نشان‌دهنده عمق فاجعه است. براساس آمارها نرخ تجرد قطعی (زنان ۵۰ ساله‌ای که هرگز ازدواج نکرده‌اند) از ۱/۱ درصد در سال ۱۹۸۶ به ۷/۷ درصد در سال ۲۰۲۳ رسیده است؛ رشدی هفت برابری در کمتر از چهار دهه. این تنها بخشی از یک تصویر بزرگ‌تر است. تعداد ازدواج‌های ثبت شده سالانه از حدود ۸۰۰ هزار مورد در فاصله سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۳ به تنها ۴۸۰ هزار مورد در سال گذشته کاهش یافته است. متوسط سن ازدواج نیز به ۲۶/۷ سال برای مردان و ۲۴/۵ سال برای زنان رسیده و در تهران بزرگ این رقم برای زنان به ۲۷ سال و حتی ۳۰ سال هم می‌رسد.

ریشه‌های اقتصادی ـ اجتماعی بحران

تحلیلگران عوامل متعددی را در پس این پدیده پیچیده اجتماعی جست‌وجو می‌کنند. تورم، مسکن گران‌قیمت و نااطمینانی اقتصادی مهم‌ترین موانعی هستند که جوانان برای تشکیل خانواده با آن مواجهند. یک پژوهش جامعه‌شناختی در دانشگاه شهید بهشتی نشان می‌دهد سه عامل اصلی «بی‌اعتمادی به جنس مخالف»، «استقلال مالی زنان» و «انتظارات بالای مالی از همسر آینده» بیشترین نقش را در گرایش به تجرد دارند. نکته جالب توجه این‌که برخلاف تصور رایج، «بی‌اعتمادی» قوی‌ترین عامل تجرد است، نه تحصیلات یا اشتغال.

پیامدهای تلنبار شده برای آینده

این روند زنگ‌های خطر جدی را برای ساختار جمعیتی ایران به صدا درآورده است. نرخ باروری به کمتر از ۱/۵ فرزند به ازای هر زن رسیده که بسیار پایین‌تر از سطح جایگزینی (۲/۱) است. در سال ۲۰۲۴، تعداد تولدها برای اولین بار از مرز یک میلیون نفر پایین‌تر رفت.

متخصصان جمعیت‌شناسی هشدار می‌دهند که ادامه این روند، ایران را با پدیده «پیری جمعیت» مواجه خواهد کرد؛ وضعیتی مشابه ژاپن و کره جنوبی اما بدون سرمایه مالی و شبکه‌های حمایتی قوی. کاهش شدید جمعیت جوان و نیروی کار، فشار فزاینده‌ای بر سیستم بازنشستگی، سلامت و خدمات اجتماعی ایجاد خواهد کرد.

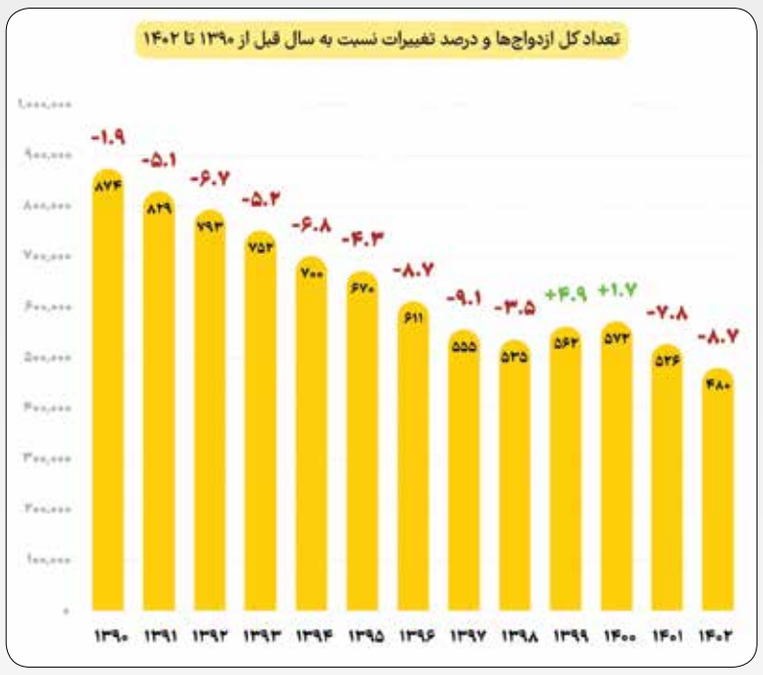
معمای سیاست‌گذاری؛ از تشویق تا اجبار

دولت در سال‌های اخیر تلاش کرده با تصویب قوانینی مانند «قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده» و ارائه وام و تسهیلات مسکن، انگیزه ازدواج را افزایش دهد. برخی نمایندگان مجلس حتی پیشنهاد داده‌اند که تشکیل خانواده و فرزندآوری جزو رزومه و امتیازات استخدامی افراد محسوب شود اما به نظر می‌رسد این اقدامات کافی نیست. منتقدان معتقدند تا زمانی که معیشت مردم تأمین نباشد و آینده‌ای روشن برای اشتغال و مسکن جوانان ترسیم نشود، مشوق‌های سطحی نمی‌تواند موج گرایش به تجرد را متوقف کند.

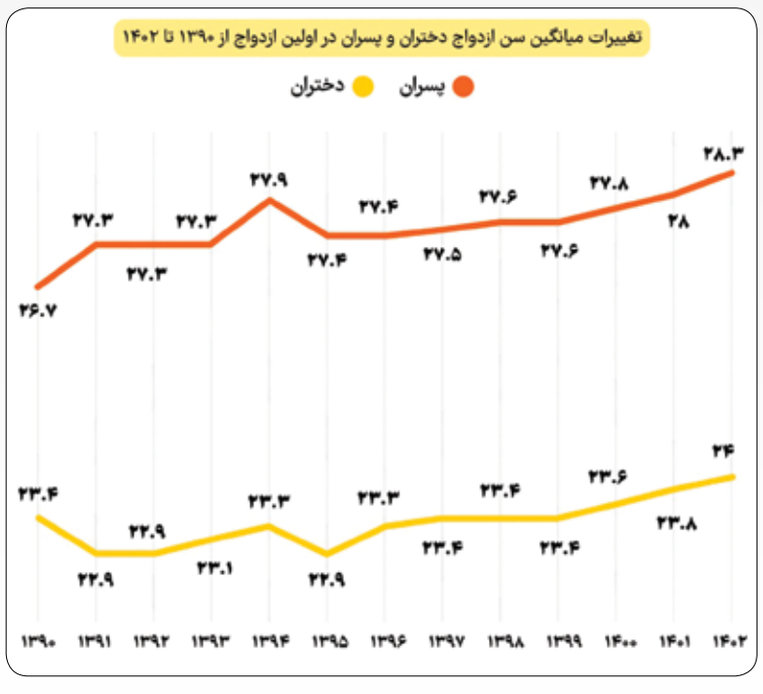
لزوم تسهیل ازدواج، گامی به سوی آینده

کارشناسان معتقدند عبور از این بحران نیازمند عزمی ملی و فراجناحی است. «تسهیل ازدواج» تنها یک شعار نیست؛ کاهش هزینه‌های سنگین مهریه و مراسم‌های پرهزینه، حمایت جدی از تولید مسکن ارزان‌قیمت برای زوج‌های جوان و تغییر نگرش فرهنگی از «ازدواج سخت» به «ازدواج آسان» از جمله اقداماتی است که می‌تواند مسیر را هموار کند. گزارش‌ها حاکی از آن است که در برخی نقاط تهران، میزان طلاق به نیمی از ازدواج‌ها رسیده و این خود عاملی برای ترس و بدبینی جوانان نسبت به تشکیل خانواده شده است. در چنین شرایطی، نه‌تنها تسهیل ازدواج بلکه آموزش مهارت‌های زندگی و مشاوره پیش از ازدواج نیز باید در اولویت قرار گیرد.

روند تغییر تعداد ازدواج‌ها

سن ازدواج دختران و پسران

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۲:۰۲	نیمه شب شرعی: ۲۳:۱۰
غروب آفتاب: ۱۹:۱۵	اذان صبح فردا: ۰۳:۰۵
اذان مغرب: ۱۹:۳۶	طلوع خورشید فردا: ۰۴:۴۹

حکمت

امام علی(ع): ترسو را از زندگی هیچ بهره‌ای نیست.
تحف‌العقول

واحه

نپنداری بود عشق از دل افسردگان غافل
شرر در پرده هر سنگ دارد چشم جاسوسی/بیدل دهلوی

شمیم رحمت

■ پیامبر اکرم(ص): با دستان خویش، خود را به هلاکت نیفکنید./کنزالعمال

مشق عشق

■ معلم شهید مهدی رجب بیگی: خدایا پرواز را به ما بیاموز تا مرغ دست‌آموز نشویم و از نور خویش آتش در ما بیفروز تا در سرمای بی‌خبری نمانیم. خون شهیدان را در تن ما جاری گردان تا به ماندن خو نکنیم و دست آن شهیدان را بر پیکرمان آویز تا مشت خونین‌شان را برافراشته داریم.

نکته روز

زمین در وضعیت اضطراری

جهان وارد عصر گرمای مرگبار شد

گزارش تازه سازمان جهانی هواشناسی و نهادهای وابسته به سازمان ملل هشدار می‌دهد که جهان وارد دوره‌ای خطرناک از گرمای بی‌سابقه شده؛ دوره‌ای که در آن موج‌های گرما دیگر یک پدیده استثنایی نیستند بلکه به بخشی عادی از زندگی میلیاردها نفر تبدیل می‌شوند. براساس این گزارش که دویچه‌وله به آن پرداخته، سال‌های اخیر گرم‌ترین دوره ثبت‌شده در تاریخ مدرن زمین بوده‌اند و روند افزایش دما همچنان ادامه دارد. کارشناسان می‌گویند تغییرات اقلیمی ناشی از فعالیت‌های انسانی، به‌ویژه مصرف سوخت‌های فسیلی عامل اصلی این وضعیت است. طبق داده‌های منتشرشده، سال ۲۰۲۵ یکی از گرم‌ترین سال‌های تاریخ ثبت‌شده بوده و بسیاری از مناطق جهان، از اروپا و خاورمیانه گرفته تا آسیا و آمریکای شمالی، موج‌های شدید گرما را تجربه کرده‌اند. در برخی کشورها دما به رکوردهای تاریخی رسیده و حتی شب‌ها نیز هوا خنک نشده است؛ موضوعی که فشار زیادی بر سلامت انسان‌ها وارد می‌کند. سازمان جهانی هواشناسی هشدار داده که موج‌های گرما اکنون مرگبارترین پدیده آب‌وهوایی جهان محسوب می‌شوند. برخلاف سیل یا طوفان که اثرات آنها فوری و قابل مشاهده است، گرمای شدید اغلب به‌صورت خاموش قربانی می‌گیرد؛ به‌ویژه در میان سالمندان، کودکان، بیماران و افرادی که به سیستم‌های سرمایشی دسترسی ندارند. این گزارش تأکید می‌کند که شهرها بیش از مناطق دیگر در معرض خطر قرار دارند. ساختمان‌های بتنی، آسفالت و کمبود فضای سبز باعث ایجاد پدیده «جزیره گرمایی شهری» می‌شود؛ وضعیتی که دمای شهرها را چند درجه بالاتر از مناطق اطراف نگه می‌دارد. در بسیاری از کلانشهرها، زندگی در روزهای اوج گرما به‌شدت دشوار شده است. کارشناسان هشدار داده‌اند که افزایش دما فقط یک بحران زیست‌محیطی نیست بلکه پیامدهای اقتصادی و اجتماعی گسترده‌ای دارد. کاهش بهره‌وری نیروی کار، افزایش مصرف برق، فشار بر شبکه‌های انرژی، کمبود آب و افزایش خطر آتش‌سوزی‌های جنگلی از جمله تبعات مستقیم موج‌های گرما هستند. در برخی کشورها مدارس تعطیل شده‌اند، ساعات کاری تغییر کرده و دولت‌ها مجبور شده‌اند هشدارهای اضطراری صادر کنند. بیمارستان‌ها نیز در بسیاری مناطق با افزایش بیماران مرتبط با گرما، از کم‌آبی بدن گرفته تا سکته‌های گرمایی مواجه شده‌اند.

ورزش

قلعه‌نویی نام ۲۶ بازیکن نهایی تیم ملی را اعلام کرد

مسافران مکزیک

در فاصله ۹ روز تا شروع رقابت‌های هیجان‌انگیز جام جهانی، تیم ملی ایران آخرین مراحل آماده‌سازی خود را در کشور ترکیه سپری می‌کند. امیر قلعه‌نویی هر چند نسبت به بازی‌های دوستانه و همین‌طور عدم توجه ویژه به تیم ملی گلایه‌هایی دارد اما همچنان از صعود به دور دوم جام جهانی حرف می‌زند. ملی‌پوشان بعد از برد ۳ بر یک مقابل گامبیا که البته برایشان رضایت‌بخش نبود، روز پنجشنبه آخرین دیدار دوستانه خود را در اردوی ترکیه مقابل تیم ملی مالی برگزار می‌کنند. این مسابقه ساعت ۲۰:۳۰ به وقت ایران در ورزشگاه مردان آنتالیا برگزار می‌شود. از نظر امیر قلعه‌نویی این اولین محک جدی تیم ملی بعد از مدت‌هاست. ایران که در فیفادی‌های گذشته نتوانست با تیم‌های بزرگ بازی کند اکنون به این مسابقه به چشم یک دیدار تدارکاتی خوب نگاه می‌کند.

بنا به درخواست فدراسیون فوتبال، تیم ملی مالی هم تلاش کرده تا با بازیکنان خود از لیگ‌های اروپایی در این دیدار حاضر شود. مالی که با وجود داشتن ستاره‌های پرشمار، نتوانست مجوز حضور در جام جهانی را به دست بیاورد، مقابل تیم ملی ما از ستاره‌هایی چون حماری ترائوره (اف‌سی پاریس)، آمادو دانته (آروکا پرتغال)، کالیدو سیدیبه (گنگام فرانسه)، عثمان کامارا (آنژه فرانسه)، وویو کولیبالی (ساسولو ایتالیا)، علیو دینگ (الاهلی مصر)، لاسانا کولیبالی (لچه)، مامادو سانگاره (لانس فرانسه)، عثمان دیاکیته (وست بروموویچ انگلیس)، موسا دیاکیته (کادیز)، ماماودو مبیا (واتفورد انگلیس)، گائوسو دیاکیته (لوزان سوئیس)، گائوسو دیارا (فاینورد) و... استفاده خواهد کرد.

البته آلو بادرا دیالو، سرمربی این تیم به ستاره‌هایی چون موسی دیارا (آلاوس اسپانیا)، سلیم دیاکیه (پالرمو)، سیسوکونیکاته (براگا پرتغال)، بیسوما (تاتنهام انگلیس)، موسی سیلا (شالکه آلمان)، توره (بشیکتاش) و نبه (فنرباغچه) استراحت داده است. بی‌شک با دعوت و حضور آنها مالی تیم قدرتمندتری مقابل ایران بود ولی از نظر قلعه‌نویی باز جای شکرش باقی است که دیالو تعداد زیادی از لژیونرهایش را همراه خود به آنتالیا آورده است. همه هزینه‌های این سفر از جمله پرواز و هتل با فدراسیون فوتبال ایران است.

ویزاها به کجا کشید؟

تیم ملی هنوز برنامه قطعی خود را در مکزیک مشخص نکرده است. ملی‌پوشان بعد از بازی با مالی، ترکیه را به مقصد مکزیک ترک می‌کنند. ویزای این سفر نیز نهایتا تا فردا یا پس فردا صادر خواهد شد. عباس عراقچی، وزیر خارجه ایران در این باره گفت: «سفارت مکزیک در آنکارا از انجام انگشت‌نگاری صرف‌نظر کرده و مقرر شد یک نماینده برای دریافت ویزاها مراجعه کند. ویزاها نهایتا در یکی دو روز آینده صادر می‌شود.» منتها تکلیف ویزاهای آمریکا هنوز مشخص نشده است. مهدی تاج، رئیس فدراسیون فوتبال گفت این فیفاست که ویزاها را باید صادر کند اما قطعا خود آنها هم می‌دانند که فدراسیون جهانی فوتبال زیر سلطه این کشور قرار دارد. آمریکا در اقدامی غیرورزشی اعلام کرده به ایرانی‌ها ویزای کوتاه‌مدت می‌دهد. موضوعی که البته فدراسیون نیز از آن استقبال کرده و اردوی تیم ملی را به مکزیک انتقال داده است. بنا به مدت ویزاها، برنامه تیم ملی برای انجام بازی‌ها مشخص می‌شود. بهترین حالت این است که تیم ملی روز قبل از بازی‌های خود عازم آمریکا شود و بعد از انجام مسابقات نیز سریعا به تیخوانا بازگردد. در هر صورت رفتار مکزیک‌ها کاملا در راستای قوانین فیفا و جوانمردانه است و رفتار آمریکایی‌ها در عدم صدور ویزا غیراخلاقی و غیرورزشی.

تماس تاج با امیر

امیر قلعه‌نویی، سرمربی تیم ملی اخیرا از فدراسیون فوتبال گلایه کرده که خواسته‌های آنها برآورده نشده است. حالا خبر رسیده مهدی تاج بعد از گلایه امیر، به صورت تلفنی با او گفت‌وگو کرده است. امیر در این تماس گفته بازیکنان از وضعیت مالی به هیچ‌وجه راضی نیستند و پاداشی نیز بابت صعود به جام جهانی دریافت نکرده‌اند. در روزهای اخیر بازیکنان گلایه‌های خود را با امیر مطرح کرده‌اند. قلعه‌نویی هم آن را به تاج منتقل کرد. به همین دلیل رئیس فدراسیون فوتبال در مصاحبه‌ای گفت: «یکی از موارد مسأله پاداش بازیکنان است، بالاخره آنها به جام جهانی صعود کردند و هر دوره پاداش می‌گرفتند اما این دوره نتوانستند بگیرند. آقای رئیس جمهور دستور دادند و ما پیگیر آن هستیم تا وجوهی فراهم شود و بدهیم.» در هر دوره پاداش‌ها متفاوت بوده است. مثلا بعد از صعود به جام جهانی برزیل دولت به بازیکنان حواله خودرو داد و اکثر آنها ماشین‌های گرانقیمت وارد کردند. برای سال ۲۰۲۲ هم این مجوزها داده شد و اکثر بازیکنان خودروهای لوکس و گرانقیمت وارد کردند.

همچنین از گذشته مبلغی برای پاداش بردهای ملی‌پوشان تعیین شد که به یورو بود. احتمالا هیأت رئیسه فدراسیون رقم این پاداش‌ها را افزایش هم خواهد داد تا ملی‌پوشان راضی‌تر به جام جهانی بروند و انگیزه بیشتری هم داشته باشند.

برش

فهرست تیم ملی و چند علامت سؤال

امیر قلعه‌نویی سرانجام فهرست ۲۶ نفره ایران را برای حضور در رقابت‌های جام جهانی اعلام کرد. او که بارها تاکید کرده بود تیم ملی نیاز به جوانگرایی دارد، تمام جوان‌ها از جمله امیرحسین محمودی، یکی از بهترین بازیکنان و پدیده فوتبال ایران را خط زد. او همچنین روی جوان‌هایی مانند محمد خلیفه و کسری طاهری خط قرمز کشید. امید نورافکن و هادی حبیبی‌نژاد نیز دو بازیکن دیگری بودند که جام جهانی را از دست دادند. نکته عجیب حفظ احسان حاج‌صفی، کاپیتان تیم ملی با وجود سن بالا و عملکرد بسیار ضعیفش در بازی با گامبیاست. نورافکن که به مراتب در این پست بهتر از حاج‌صفی است، خط خورده تا احسان برود. همچنین روزبه چشمی و علیرضا جهانبخش دو بازیکن مصدوم تیم ملی نیز در فهرست باقی ماندند، در حالی که امکان تمرین جدی را در فاصله ۹ روز تا شروع جام جهانی ندارند.

فهرست تیم ملی به شرح زیر است؛

دروازه‌بانان: علیرضا بیرانوند- سیدحسین حسینی- سیدپیام نیازمند

مدافعان میانی: شجاع خلیل‌زاده- محمدحسین کنعانی‌زادگان- علی نعمتی- دانیال ایری

مدافعان راست: رامین رضاییان- صالح حردانی

مدافعان چپ: احسان حاج‌صفی- میلاد محمدی

هافبک‌ها: سعید عزت‌الهی- روزبه چشمی- محمد قربانی- امیرمحمد رزاقی‌نیا- سامان قدوس

وینگرها: علیرضا جهانبخش- محمد محبی- مهدی قایدی- مهدی ترابی- آریا یوسفی

مهاجمان: مهدی طارمی- امیرحسین حسین‌زاده- دنیس درگاهی- علی علیپور- شهریار مغانلو

گپ

نیما نکیسا در گفت‌وگوی اختصاصی با جام جم آنلاین

همدلی ما را هدف گرفته‌اند

هیلدا حسینی‌خواه
گروه ورزش

ستاره نسل ۹۸ حالا یکی از تحصیل‌کرده‌ترین اعضای همان نسل به شمار می‌رود. نیما نکیسا با دکترای آسیب‌شناسی ورزشی دغدغه‌هایی چندجانبه دارد، از مسائل اجتماعی گرفته تا ورزش و علم ورزش. دروازه‌بان تیم ملی فوتبال ایران در جام جهانی ۹۸ فرانسه به دفتر روزنامه جام جم آمد تا درباره شرایط کنونی تیم ملی فوتبال ایران در آستانه جام جهانی صحبت کند. او همچنین دغدغه‌های خود را هم عنوان کرد.

چیزی تا شروع جام جهانی باقی نمانده. ارزیابی کلی شما از وضعیت تیم ملی چیست؟

در آستانه جام جهانی، تیم ملی فوتبال ایران با حمایت و همراهی فدراسیون فوتبال به خوبی مسیر خود را طی می‌کند. تیم ملی ما از سرمربی باتجربه‌ای بهره می‌برد، کادر فنی خوبی دارد و خوشحالم که در این مقطع حساس جهانی، تیم ملی کشورمان با یک کادر فنی بومی وارد این مسابقات می‌شود. از لحاظ فنی، نفراتی که به تیم ملی دعوت شده‌اند به نظر من ۸۰ تا ۸۵ درصد بهترین‌های فوتبال کشور هستند. شاید حتی بتوان این عدد را ۹۰ درصد دانست. با این حال ۱۰ درصدی هم وجود دارند که به تیم ملی دعوت نشده‌اند اما شاید می‌توانستند در این کادر و این ساختار قرار بگیرند و به تیم ملی کشورشان کمک کنند.

تیم ملی فوتبال ایران بدون تدارکات قدرتمند به جام جهانی می‌رود. از سویی حاشیه‌سازی‌های مختلفی برای تیم ملی شد. فکر می‌کنید تیم ملی فوتبال ایران آن‌قدر روحیه داشته باشد تا بتواند این روزها و این شرایط را به بهترین شکل ممکن پشت سر بگذارد؟

بحث، بحث فشار روانی نیست چون جامعه جهانی چیزی نیست که کشور میزبان بدون نادیده گرفتن آن بتواند کاری کند. مثلا کاری کند که تیم ملی نتواند در جام جهانی حاضر شود اما موضوعی وجود دارد که حتی از ویزا ندادن هم بدتر است؛ این‌که در روند اداری و صدور ویزا بازیکنان را مدام به سفارتخانه ببرند و بازگردانند، هر بار پاسپورت و مدارکشان را بررسی کنند و آنها را از این اتاق به آن اتاق و از آن اتاق به این اتاق بفرستند. اگر در این روند برخورد مناسبی صورت نگیرد یا شرایط مطلوبی فراهم نباشد این مسائل می‌تواند بر روحیه بازیکنان تأثیر بگذارد. البته درباره اصل موضوع ویزا، چه بدهند و چه ندهند، باید گفت که در نهایت نمی‌توانند از صدور ویزا خودداری کنند.

فوتبال اصلا برای شما دغدغه محسوب می‌شود؟

خیر. الان چیزهای مهم‌تری وجود دارد. مثل جنایات دشمن و جنایتی که در میناب رخ داد. در رابطه با حادثه میناب و شهدای مدرسه شجره طیبه باید بگویم که با هر منطق و دیدگاهی هم که به چنین جنایتی نگاه کنیم حتی اگر فردی کاملا ظالم باشد باز هم از دیدن آزار، رنج و ناراحتی کودکان دلش به درد می‌آید. اگر چنین احساسی در کسی شکل نگیرد باید در سلامت روحی و روانی او تردید کرد. پرورش انسان برای آزار یا کشتار کودکان موضوعی بسیار تلخ و نگران‌کننده است. **متن کامل را در جام جم آنلاین بخوانید.**

متن کامل